

Meeden-Eekerpolder, tracé en station

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Meeden-Eekerpolder

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R21.146

Status

3.0 (definitief)

Datum

07-06-2022

Opdrachtgever

MUG Ingenieursbureau
Zernikelaan 8
9351 VA Leek

Auteur

C. Bos

Controle

R. Ploeg & H. Zomer

Voorpagina

Plangebied

Te citeren als

Bos, C., 2022. QuickScan Meeden-Eekerpolder; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.146 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	9
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	10
3.1	Vogels.....	10
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren.....	12
3.4	Amfibieën.....	14
3.5	Overige fauna.....	14
3.6	Vaatplanten	14
3.7	Beschermde gebieden	15
4	Effecten en gevolgen.....	16
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	16
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	16
4.3	Beschermde gebieden	17
5	Mitigerende maatregelen	18
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	18
5.2	Haas; mitigatie	19
6	Conclusie.....	20
	Geraadpleegde bronnen.....	21

1 Inleiding

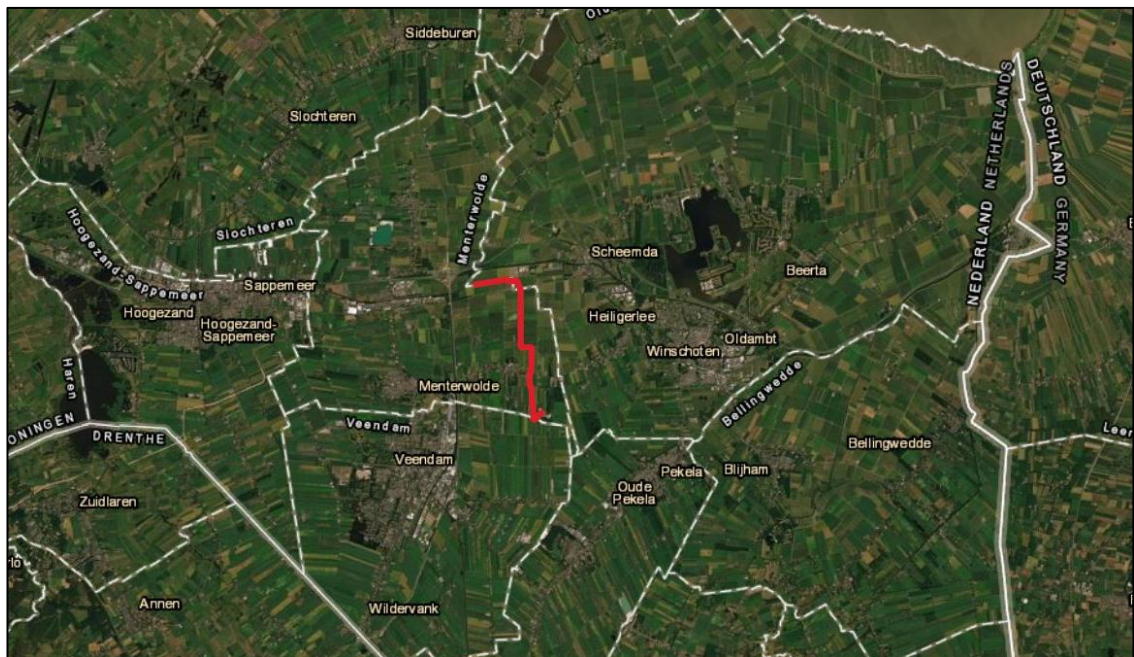
1.1 Aanleiding

In opdracht van MUG Ingenieursbureau heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd langs een tracé en locatie van een nieuw te bouwen transformatorstation in de omgeving van Meeden-Eekerpolder, wat door de gemeenten Midden-Groningen, Veendam en Oldambt loopt, in de provincie Groningen. De opdrachtgever is voornemens om een nieuw transformatorstation te bouwen in het noordelijke eindpunt van het tracé en vanaf daar een nieuw ondergronds kabeltracé te leggen door de Eekerpolder naar het bestaande TenneT station in Meeden.

De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

1.2 Globale ligging

Het tracé is gelegen in het oosten van de provincie Groningen, ten oosten van Zuidbroek en ten westen van Scheemda. In het noordelijke eindpunt van het tracé zal een nieuw transformatorstation, station Avermieden, gerealiseerd worden. Het station en tracé liggen grotendeels ten noorden van het dorp Meeden en het tracé loopt naar het zuiden van Meeden naar het bestaande TenneT station bij Meeden. Ten noorden van het tracé ligt de snelweg A7 en stroomt het Winschoterdiep door Scheemda. Ten westen van het tracé ligt de N33 en stroomt het kanaal naar Veendam. De omgeving van het tracé wordt gekenmerkt door agrarische percelen, begrensd door watergangen en er zijn in de omgeving van Meeden woonhuizen. Ten noorden van Meeden loopt een treinspoor tussen Zuidbroek en Scheemda. De globale ligging is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Locatie van het in deze QuickScan onderzochte tracé (rood). (Bron: ESRI)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuur Netwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Corine Bos van JM ecologie b.v. op 21-07-2021. Het bezoek is uitgevoerd van 11:30 tot 13:30 uur, bij 20°C en 1 Bft, op een half bewolkte maar droge dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Aan het noordelijke eindpunt van het tracé zal een nieuw transformatorstation gerealiseerd worden. Het tracé loopt van dit beginstation in de Eekerpolder langs het dorp Meeden en naar het bestaande TenneT station ten zuidoosten van Meeden. Het tracé ligt voornamelijk in agrarische landen welke deels zijn begrensd door watergangen. In het noorden loopt het tracé door een treinspoor en doorkruist enkele watergangen en wegen. Het tracé loopt in het noorden langs de Eekerweg, van oost naar west. Vervolgens loopt het tracé naar het zuiden, onder het treinspoor door via agrarische percelen richting Meeden. Bij Meeden loopt het tracé onder de Hereweg door en vervolgens weer door agrarische percelen naar het TenneT station aan de Beneden Veensloot. De percelen die doorkruist worden door het tracé zijn voornamelijk begroeid met tarwe. Er staan geen bomen om deze percelen. De bestaande hoogspanningsmasten lopen van noord naar zuid, naar het bestaande TenneT station ten zuidoosten van Meeden. Rondom het TenneT station staan enkele eikenbomen en staan een aantal woonhuizen.

Afbeelding 2.1. Ligging van het tracé nabij Meeden (rood = open ontgraving, zwart = HDD, groen = persing) (bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Locatie transformatorstation Eekerpolder, Gezien vanaf Eekerweg

Afbeelding 2.3. Eekerweg waarlangs het tracé loopt, gezien vanaf westen.

Afbeelding 2.4. Het winschoterdiep nabij het tracé, gezien vanaf westen.

Afbeelding 2.5. Watergang langs een perceel waar het tracé langs loopt.

Afbeelding 2.6. Watergang tussen percelen, gezien vanaf noorden (Eekerweg).

Afbeelding 2.7. Perceel waardoor het tracé gaat lopen, gezien vanaf noorden (Eekerweg)

Afbeelding 2.8. Treinspoor waaronder tracé geboord wordt.

Afbeelding 2.9. Plaats waar tracé door een perceel loopt, gezien vanaf noorden vanaf fietspad langs treinspoor

Afbeelding 2.10. Fietspad langs treinspoor waar tracé onder geboord wordt.

Afbeelding 2.11. Omgeving tracé gezien vanaf zuiden vanaf de Meenteweg.

Afbeelding 2.12. Perceel waar tracé door loopt, gezien vanaf oosten vanaf de Wethouder L. Veenmanweg.

Afbeelding 2.13. Bestaande Tennet station ten zuidoosten van Meeden.

Afbeelding 2.14. Perceel waar tracé langs loopt, gezien vanaf noorden, vanaf de Zevenwoldsterweg.

Afbeelding 2.15. Perceel met tarwe waar tracé langs loopt, gezien vanaf oosten vanaf de Zevenwoldsterweg.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens om een nieuw transformatorstation te bouwen en nieuwe ondergrondse kabels te leggen vanaf dit transformatorstation in de Eekerpolder naar het bestaande TenneT station ten zuidoosten van Meeden. Dit nieuwe transformatorstation zal gebouwd worden door Avermieden B.V. Het zal een schakelpunt vormen tussen spanningen van 33 kV en 220 kV. Avermieden B.V. ontwikkelt momenteel infrastructuurvoorzieningen om congestie op het elektriciteitsnetwerk te kunnen vermijden. De infrastructuur van Avermieden bestaat uit een schakelstation en verbindende ondergrondse kabels. Vanaf het TenneT station gaat de stroom verder het nationale elektriciteitsnet op. De kabel zal onder watergangen, wegen en het treinspoor geboord worden.

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvangers, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvangers, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvangers, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied kunnen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar de potentiële aanwezigheid van deze nesten, zowel in de masten als de bomen rond delen van het tracé. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Mogelijk kunnen de hoogspanningsmasten gelegen in de omgeving van het plangebied wel worden gebruikt als broedlocatie door slechtvalk en/of boomvalk en kunnen de boerderijen in de omgeving worden gebruikt als broedlocatie voor huismus, gierzwaluw en/of kerkuil; deze locaties bevinden zich echter ruim buiten de verstoringzone van de geplande werkzaamheden.

Algemene broedvogels

Er kunnen mogelijk algemene broedvogels zoals scholekster, graspieper, wilde eend en meerkoet tot broeden komen in het grasland en in de naastgelegen watergangen. Ook kunnen soorten als houtduif en merel tot broeden komen in de bomen en struikgewas rond het bestaande TenneT station ten zuidoosten van Meeden. Tijdens het veldbezoek zijn jonge waterhoenen, een jonge fuut en jonge wilde eenden waargenomen in watergangen waar het tracé langs loopt. Er zijn geen nesten aangetroffen.

Mogelijke consequenties van de ingreep op algemene broedvogels worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Het tracé loopt door agrarische percelen en op afstand van woonhuizen en boerderijen. Er zijn geen verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten aangetroffen. De bomen zijn gecontroleerd op holtes, deze zijn ook niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuissoorten binnen de verstoringszone van het tracé kan worden uitgesloten.

Vliegroutes

Het plangebied is gelegen midden in open agrarisch gebied. Aangezien verblijfplaatsen in de directe omgeving ontbreken en lijnvormige elementen in de vorm van bomenlanen of bebouwing niet aanwezig zijn, kunnen essentiële vliegroutes worden uitgesloten. Mogelijk worden enkele van de watergangen incidenteel wel als vliegroute gebruikt; er is echter voldoende alternatieve vliegrouteondersteuning aanwezig in de vorm van parallel liggende watergangen waardoor de watergangen binnen de verstoringzone niet worden aangemerkt als essentiële vliegroutes.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Echter is er in de omgeving even geschikt al dan niet beter foerageergebied aanwezig, waardoor de omgeving van het plangebied niet als essentieel foerageergebied kan worden aangemerkt.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen 2,5 kilometer rond plangebied meerdere waarnemingen zijn van beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de bever, das, eekhoorn, otter, steenmarter, haas en bunzing. Tevens kan de aanwezigheid van de hermelijn niet uitgesloten worden vanwege de verborgen leefwijze van de soort. Overige beschermde zoogdieren worden op basis van aanwezig habitat en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten.

Bever

Bevers maken vooral gebruik van het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es (Zoogdierverseniging, z.d.). Er is in de omgeving van het tracé één waarneming bekend van de bever. Dit betrof sporen van de bever ten oosten van het tracé, in een bosachtig gebied waar het kanaal langs stroomt. Het tracé ligt buiten de verstoringszone van deze potentiële verblijfsplaats van de bever en rond het tracé zijn geen geschikte watergangen, omdat er geen begroeiing om de watergangen staat. De aanwezigheid van de bever binnen de verstoringszone kan daarmee worden uitgesloten.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). Er zijn in de omgeving van het tracé twee waarnemingen bekend van de das. Het tracé ligt in agrarisch gebied en biedt weinig dekking voor de das. Ook zijn er geen burchten en geen sporen van de das aangetroffen. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de das kan daarmee uitgesloten worden.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied. (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn vier waarnemingen bekend van eekhoorns in de omgeving van het tracé en deze zijn gedaan in bosachtige gebieden. Het tracé ligt grotendeels in agrarisch gebied en er zijn weinig bomen in de omgeving van het tracé. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de eekhoorn kan daarmee uitgesloten worden.

Otter

Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdierverseniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van een otter in de omgeving van het tracé en dit betrof een dood gevonden exemplaar. Het tracé bevindt zich in agrarisch gebied met watergangen die geen dekking hebben van begroeiing. De aanwezigheid van essentieel leefgebied voor de otter kan daarmee worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn zes waarnemingen bekend van de steenmarter ten oosten van het tracé. Rond het tracé zijn geen holtes of openingen gevonden. Het kan zijn dat de steenmarter het gebied incidenteel als foerageergebied gebruikt. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar, waardoor het tracé niet als essentieel leefgebied wordt aangemerkt. De aanwezigheid van verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van de steenmarter kan daarmee worden uitgesloten.

Haas

De haas heeft een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar komt ook wel voor in open bos, heide en kwelders. Ze maken legers (ondiepe uithollingen) in bosranden, windkeringen, ruigtezomen en onder heggen. Ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker vind je hazenlegers. Hazen eten grassen (winter), kruiden (zomer) en akkerbouwproducten zoals graan, maïs, klaver en aardappelen. (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de haas rond het tracé. Het tracé ligt grotendeels binnen agrarische percelen, waar de haas een leger kan hebben. De aanwezigheid van de haas kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de haas worden beschreven in paragraaf 4.2.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de bunzing rond het tracé. Het gebied rond het tracé biedt geschikt leefgebied voor de bunzing vanwege de aanwezigheid van sloten, boerderijen en enkele bosschages. Het bosschage langs het TenneT station biedt mogelijk verblijfplaatsen voor de bunzing vanwege de aanwezigheid van veel dekking. De aanwezigheid van de bunzing kan hier niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de haas worden beschreven in paragraaf 4.2.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, in open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en vochtig terrein. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn geen waarnemingen bekend van de hermelijn rond het tracé, echter kan de soort wel aanwezig zijn, maar niet waargenomen door de verborgen leefwijze van de soort. Het gebied rond het tracé biedt geschikt leefgebied voor de bunzing vanwege de aanwezigheid van sloten en enkele bosschages. Het bosschage langs het TenneT station biedt mogelijk verblijfplaatsen voor de bunzing vanwege de aanwezigheid van dekking. De aanwezigheid van hermelijn kan hier niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op de hermelijn worden beschreven in paragraaf 4.2.

3.4 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen 2,5 kilometer rond plangebied één waarneming bekend is van een beschermde amfibiesoort. Het gaat hier om de poelkikker.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er is één waarneming bekend van de poelkikker in de omgeving van het plangebied. Deze bevindt zich ongeveer 1,5 kilometer ten zuidwesten van Meeden. De watergangen in het gebied ongeschikt voor de poelkikker, omdat deze intensief beheerd en voedselrijk zijn en in een intensief agrarisch landschap liggen. Verder hebben de sloten zeer steile oevers en weinig oever- en onderwatervegetatie. De aanwezigheid van de poelkikker kan daarmee uitgesloten worden.

3.5 Overige fauna

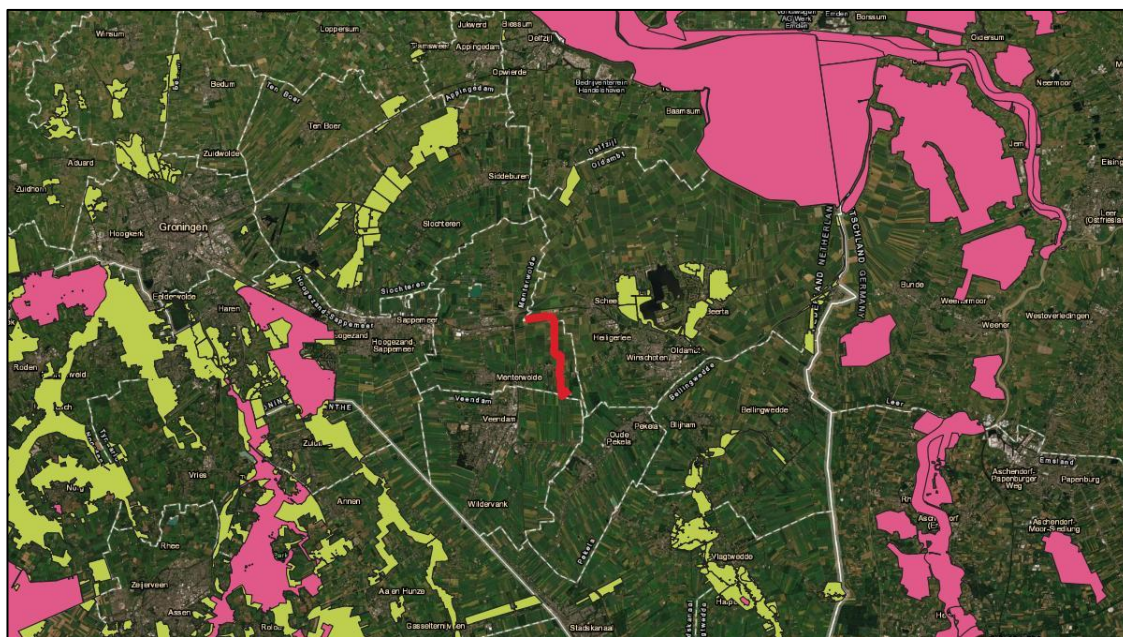
Overige beschermde diersoorten zoals insecten, reptielen, dagvlinders, vissen, kreeftachtigen en weekdieren, zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.6 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

3.7 Beschermde gebieden

Het tracé ligt bijna geheel in agrarische percelen, loopt door enkele watergangen en langs het dorp Meeden. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied, het Zuidlaardermeergebied, bevindt zich op minstens 12 kilometer ten westen van het tracé. Het dichtstbijzijnde NNN/EHS- gebied, het Oldambtmeer, ligt ten minste 4 kilometer ten oosten van het tracé. De ligging van de beschermde gebieden in de omgeving van het tracé is te zien op afbeelding 3.1.

Afbeelding 3.1. Ligging tracé (rood) ten opzichte van Natura2000 (roze), NNN en EHS-gebieden (geel).

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, hollen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn en 3.5 Habitatrichtlijn.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Mogelijk
Overige zoogdieren	Haas, bunzing en hermelijn	3.10	Mogelijk

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, kan verstoring optreden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Haas

De haas heeft mogelijk legers in de agrarische percelen waar het tracé doorheen loopt. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden, worden mogelijk aanwezige hazenlegers verstoord. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Bunzing en hermelijn

De bunzing en hermelijn hebben mogelijk een verblijfplaats in het bosschage ten zuiden van het TennenT terrein. Dit bosschage wordt echter gekruist middels een HDD. De begin- en eindpunten van deze HDD's liggen op ruim 50 meter afstand tot het bosschage. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van de bunzing en hermelijn worden daarmee uitgesloten. Er zijn geen vervolgstappen wat betreft de bunzing en hermelijn.

4.3 Beschermde gebieden

Het gebied ligt op ten minste 4 kilometer afstand van NNN/EHS-gebied en ten minste 12 kilometer van Natura2000-gebied. Op deze afstand zal de geplande ingreep geen effect hebben op het Natura2000-gebied. Mogelijk is er wel een effect van stikstofemissie op het NNN/EHS-gebied. Echter zijn vanaf 1 juli 2021 alle tijdelijke bouw- en sloopactiviteiten voor wat betreft stikstofdepositie vrijgesteld van de vergunningplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Omdat de graafwerkzaamheden maar tijdelijk plaatsvinden, zijn er dus geen maatregelen nodig wat betreft beschermde gebieden voor de geplande ingreep.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = Lijst a en b behorende bij artikel 3.10).

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten.	3.1	Mogelijk	Mitigatie.
Overige zoogdieren	Haas.	3.10	Mogelijk	Mitigatie.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door bomen en struiken vóór aanvang van het broedseizoen te kappen, is er geen nestgelegenheid meer voor diverse zangvogels en duiven.
- Door het kort maaien en kort houden van de oevervegetatie en het gras, is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals meerkoet, en wilde eend.
- Door het plaatsen van (fluit)linten in gras rondom het plangebied kunnen weidevogels en grondbroeders buiten het plangebied gehouden worden.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten en/of gebieden.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen

voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Haas; mitigatie

De percelen waar het tracé doorheen loopt, kunnen mogelijk geschikt zijn als locatie voor een verblijfplaats (leger) van de haas. Om te voorkomen dat de haas tijdens de voortplantingsperiode (februari tot augustus) binnen de verstoringszone van het tracé een leger maakt, dienen de percelen buiten de voortplantingsperiode met regelmaat verstoord te worden en de vegetatie laag te worden gehouden om vestiging van de haas te voorkomen.

Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden binnen de voortplantingsperiode van de haas (februari tot augustus), de percelen niet verstoord konden worden en er hoge vegetatie aanwezig is, dienen de volgende maatregelen te worden opgevolgd:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van een hazenleger alvorens alle werkzaamheden starten;
- Indien daarbij een leger met jongen wordt aangetroffen, wordt het gebied nog niet vrijgegeven, en wordt dagelijks gecontroleerd totdat de verblijfplaats verlaten is. Daarbij wordt ook gecontroleerd of deze niet elders in het plangebied opnieuw gevestigd is.
- Controle op nieuwvestiging dient wekelijks of tweewekelijks te worden uitgevoerd (ter beoordeling door de ecooloog op basis van waarnemingen van hazen tijdens de controles).
- Kort houden van de vegetatie (direct na controle) in het plangebied voorkomt het ontstaan van legers.

6 Conclusie

In opdracht van MUG ingenieursbureau heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd langs een tracé en locatie waar een nieuw transformatorstation gebouwd wordt in de omgeving van Meeden en de Eeekerpolder, gemeente Midden-Groningen, Veendam en Oldambt, provincie Groningen. De opdrachtgever is voornemens nieuwe kabels te leggen vanaf een nieuw te bouwen transformatorstation in de Eeekerpolder, ten noorden van Meeden, naar het reeds bestaande TenneT station ten zuidoosten van Meeden. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er hoogstwaarschijnlijk algemene broedvogels en hazenlegers binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen voor deze soortgroep enkele mitigerende maatregelen genomen te worden.

Met algemene broedvogels dient rekening gehouden te worden door buiten het broedseizoen te werken. Indien de werkzaamheden starten aan het begin of te midden van het broedseizoen, dienen de maatregelen gevolgd te worden zoals beschreven in paragraaf 5.1.

Voor haas dienen de maatregelen gevolgd te worden zoals beschreven in paragraaf 5.2.

Gorredijk, juni 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 20 juli 2021 & 30 mei 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten 2017
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Zoogdierverseniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>